

**Stöd vid kostnadsfördelning av vård
och boende gällande barn och unga
med psykisk funktionsnedsättning
vid placering utanför hemmet**

Delregional vägledning för kommuner och Västra
Götalandsregionen i Göteborgområdet
2019-11-14

Inledning och syfte

När den enskilde har behov av insatser från kommun och region, och huvudmännen har kommit fram till att resurser i närmiljön är uttömda och att den enskildes behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet, är det viktigt att de ingående verksamheterna har en gemensam process för hantering av ansvar och kostnadsfördelningen vid placeringen. Denna delregionala vägledning beskriver förutsättningar, ansvar och kostnadsfördelning mellan kommun och region.

Syftet är att säkerställa att den enskildes behov tillgodoses.

Checklista inför placering utanför hemmet med delat kostnadsansvar

	Huvudmännen är överens om att behoven inte kan tillgodoses för den enskilde på annat sätt än genom extern placering utanför hemmet.	I den skriftliga överenskommelsen om kostnadsansvar beskrivs: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens ansvar och insatser. • Hälso- och sjukvårdens ansvar och insatser. • Fördelning av kostnader i kronor eller procent utifrån ansvar och insatser.
	En placering inom Västra Götalands län har övervägts.	
	En SIP, som inkluderar hur skola/sysselsättning tillgodoses, är upprättad enligt SIP-mallen SIP-mall.	
	Utifrån SIP upprättar parterna en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar.	

Vid framtagandet/uppföljningen av SIP ska den enskilde erbjudas vara med, men inte vid dialog om kostnadsfördelning. Vid överenskommelsen om kostnadsfördelning är det viktigt att personer med mandat att fatta ekonomiska beslut deltar i/undertecknar överenskommelsen.

Bakgrund och uppdrag

Detta vägledningsdokument är framtaget enligt ett uppdrag i den gemensamma länsövergripande överenskommelsen: "Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning osv..", specifikt stycket 3.5: " Ansvar vid placering utanför hemmet av

personer med psykisk funktionsnedsättning osv.." [Läs länsgemensam överenskommelse, sidan 7](#)

I [Hälso- och sjukvårdsavtalet i Västra Götaland](#) kan du läsa mer om ansvar och samverkan för hälso- och sjukvård.

Vägledningsdokumentet har överenskommit i det delregionala vårdsamverkanområdet Kommun och sjukvård – samverkan i Göteborgsområdet, som består av kommunerna Partille, Härryda, Mölndal, Öckerö och Göteborg samt Västra Götalandsregionens verksamheter i samma område.

Förutsättningar

Båda huvudmännen ska utgå från den enskildes bästa med målet att vård, stöd och insatser ska bidra till att individen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

Förutsättningen för att kostnaderna ska kunna delas när barn och unga med psykisk funktionsnedsättning ska placeras utanför hemmet är att det finns:

1. En **samordnad individuell plan (SIP)** där ansvarsfördelningen har tydliggjorts.
2. En **överenskommelse mellan huvudmännen om kostnadsansvar** gällande insatser till den enskilde (oavsett vilken huvudman som gör placeringen)

Av den samordnade individuella planen, SIP (1) ska framgå:

- Målsättningen med placeringen.
- Individens önskemål.
- Respektive huvudmans ansvar för de vård- och stödinsatser som ska utföras.
- Om huvudmännen själva utför insatserna eller om de utförs av annan part.
- Hur skola/sysselsättning ska tillgodoses.
- Vem av huvudmännen som har det övergripande ansvaret för planen.

Av den skriftliga överenskommelsen om kostnadsansvar (2) ska framgå:

- Respektive huvudmans ansvar för de vård- och stödinsatser som ska utföras.
- Hur hälso- och sjukvårdsinsatser och insatser från kommun ska tillgodoses.
- Fördelning av kostnader i kronor eller procent.

Observera att det är *en planering (SIP) som involverar den enskilde, och en överenskommelse om kostnadsansvar*. Det är två olika möten där den enskilde ska erbjudas att vara med i framtagandet och uppföljningen av SIP, men inte i dialogen om kostnadsfördelning.

Det är viktigt att personer med uppgift och mandat att fatta ekonomiska beslut deltar i/undertecknar överenskommelsen om kostnadsansvar. Använd gärna checklistan, som du hittar först i dokumentet.

Ansvar och fördelning av kostnadsansvar

Huvudregeln är att varje huvudman ansvarar för de kostnader som kan knytas till vars och ens ansvar, oavsett om insatserna utförs av huvudmannen eller om avtal med annan part upprättas. Det innebär att kommunen ansvarar för socialtjänstinsatser, skolgång mm och Västragötalandsregionen för hälso- och sjukvårdsinsatser.

- I de fall då kostnadsfördelningen är oklar, *kan* huvudmännen dela på kostnaden utifrån en schablon där VGR betalar 1/3 och kommunen 2/3.
- Uppföljning ska ske gemensamt och regelbundet.
- Parterna ska bedöma om kostnadsfördelningen ska justeras i takt med att den enskildes behov förändras.
- Vid akut placering bör kostnadsfördelningen vara klarlagd senast 30 dagar efter placeringen. Till dess ligger den kvar hos placerande huvudman.
- Inför avslut ska en gemensam planering för vidare insatser göras.

Twister om kostnadsansvar

Twister som uppkommer vid upprättandet av överenskommelse om kostnadsansvar mellan huvudmännen, ska lösas i linjeorganisationen. Det innebär att chefer i respektive verksamhet/organisation har i uppdrag att i samverkan hitta en lösning. Parterna har gemensamt ansvar för att via SIP omgående komma överens om tillfällig kostnadsfördelning i väntan på lösning. Det beslut som slutligen fattas i linjeorganisationen kan innebära en justering i efterhand.

Avvikelser i samverkan

Varje huvudman har interna rutiner för att identifiera, dokumentera och rapportera negativa händelser, avvikelser och tillbud i verksamheten.

Avvikelser i samverkan, det vill säga från åtaganden som vilar på länsgemensamma överenskommelser såsom Västbus, Överenskommelse om samarbete mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland kring personer med psykisk funktionsnedsättning mm, sker enligt vårdsamverkans rutiner vid brister i samverkan. Länk till dessa: [Brister i samverkan mellan kommun och region](#)

Processen inom Kommun och sjukvård – samverkan i Göteborgsområdet

En arbetsgrupp inom Temagrupp barn och unga har arbetat fram denna delregionala vägledning. Förslag till vägledning har skickats till parterna genom lokala Västbusgrupper och NOSAM barn och unga i området för synpunkter. Efter justeringar utifrån inkomna synpunkter har Temagrupp barn och unga ställt sig bakom detta dokument på sitt möte 2019-09-24. Ledningsgrupp i samverkan (LGS) godkänner vägledningen den 2019-11-14.